

Rapportage NME-arrangement

Gezond en Groen

1. INLEIDING EN DOELSTELLING ARRANGEMENT

Het idee voor het NME-arrangement Gezond en Groen is ontstaan nadat het Agentschap van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie in de persoon van Tarsy Lössbroek in contact kwam met René Maertens van Scholengemeenschap Echnaton in stedenwijk Almere, die al enige jaren aandacht had voor gezonde voeding. Daarna werden contacten gelegd met de gemeente Almere (wethouder Peeters bleek meteen enthousiast) en Stad en Natuur. Vanuit het Agentschap werd er voor gepleit ook een kennisinstelling uit het groene onderwijs te betrekken en is, om het proces een extra push te geven, vanuit het NME programma Paul van Ham gevraagd om een netwerkbijeenkomst te organiseren, om verdere gesprekken te voeren en om tot een eerste schets van een mogelijk arrangement te komen. Daarna was vooral de gemeente Almere weer aan zet en met inzet van het Agentschap en de toezegging van de gemeente dat er ambtelijke ondersteuning zou komen, is er een krachtig NME-arrangement ontstaan waar de gemeente Almere, Echnaton, Stad en Natuur en Hogeschool CAH Vilentum in samenwerkten. Doel van het arrangement was het ontwikkelen van een Stadsakker waar onder leiding van de Stad en Natuur voedselteelt mogelijk is en kennis over gezond voedsel over kan worden gedragen aan leerlingen van Echnaton en later Basisonderwijs en BSO.

De aanvraag omvatte een drietal pijlers met elk hun, voor dit project specifieke doelstelling, nl.

- Schooltuin en Stadsakker
- Gezonde Voedingsbodem
- Kennis delen en leren

Doelstelling en beoogde resultaten van de pijler Schooltuin en Stadsakker zijn :

- Het ontwikkelen en uitvoeren van actieve programma's op groene locaties nabij wijk en school, met in het bijzonder als doel door leren en beleven in het groen kennis over te brengen en betrokkenheid bij voeding en omgeving te stimuleren.
- Start van een aantal nieuwe (en koppeling van bestaande) educatieve programma's voor leren en beleven in het groen. Programma's zijn gericht op de verschillende doelgroepen en toegespitst op gebruik in de te ontwikkelen locaties.

Doelstelling en beoogde resultaten van de pijler Gezonde Voedingsbodem zijn:

- Verbinden en afstemmen van de initiatieven in Almere en omgeving om eetgedrag en eetgewoontes gezonder te krijgen zodat er meer effectiviteit en duurzaamheid ontstaat in de resultaten.
- Met meer dan 10 partijen gaan de scholen in de slag om te zorgen dat kinderen een gezonde voedingsbodem hebben om fit te zijn voor hun leerprestaties.
- Het uitvoeren van gerichte activiteiten om afstemming en samenwerking te bevorderen.
- Borging van activiteiten in de samenwerkingsrelatie met andere partijen, met andere woorden, dat er duurzame relaties ontstaan die ook na afloop nog op dit thema met elkaar verder gaan.
- Excursie Overleg op bestuurlijk niveau.
- Vier keer een Community of practice waarin werkers in de diverse projecten met elkaar overleggen en afstemmen.

Doelstelling van de pijler Kennis delen en leren :

Verbinden van partijen, ze goed laten samenwerken en communicatie en kennisdelen op verschillende niveaus

bevorderen. Daarnaast zal in deze pijler het leerproces inzichtelijk worden gemaakt.

In Januari 2012 werd goedkeuring gekregen voor uitvoer van het NME-arrangement. Op 4 April 2012 werd de eerste bijeenkomst van de Stuurgroep gehouden, waarin de gemeente Almere, de Stad en Natuur, Echnaton en CAH Vilentum zijn vertegenwoordigd.

Eerste bijeenkomst van de Stuurgroep

Als programmaleider werd benaderd Brigitta Methorst, zij gaf leiding aan het hele NME arrangement en was de verbinding tussen het arrangement en de gemeente Almere.

Cyrina van Beveren van de Stad en Natuur leidde de activiteiten van de pijler Schooltuin en Stadsakker, Rene Maertens leidde de activiteiten van Echnaton en Dinand Ekkel was verantwoordelijk voor de pijler Kennis delen en leren. Met z'n drieën vormden zij onder leiding van Brigitta Methorst het projectteam.

'De eerste spade de grond in !!'

2. RESULTATEN EN LEERERVARINGEN

Overall resultaten

Het meest concrete en zichtbare resultaat is de realisatie van de Stadsakker in het Den Uyl park in Almere Stedenwijk. Ruim 800 m² grond is in het voorjaar van 2012 omgeploegd, met een haag omheind en beplant met aardbeien, tomaten, sla, courgette en andere groenten. Leerlingen van Echnaton zijn hierbij betrokken en werden gestimuleerd na te denken over gezond voedsel, 'groene leerlingen' van Groenhorstcollege participeren in het kader van hun opleiding en reiken zo hun kennis en ervaring aan en de Stad en Natuur begeleidt dit alles met educatieprogramma's en neemt een groot deel van de organisatorische aspecten voor haar rekening.

Planten van een beschermingshaag in voorjaar 2012

Doordat het NME-arrangement wat de planning betreft (pas gestart in maart 2012) niet in de pas liep met het groeiseizoen, is minder gerealiseerd op de akker dan gewenst. Vanaf 2013 zal de hele akker worden beplant of ingezaaid, waarbij overigens inmiddels ook wijkbewoners, de Bredeschool Stedenwijk en kinderen van het basisonderwijs zullen worden betrokken.

De partners hebben zich verplicht voor de participatie van leerlingen en studenten in

de Stadsakker een leerafdeling Groen en Gezond te maken. Met deze formele overeenkomst geven de partijen aan dat zij samen werken aan een succesvolle leerafdeling Groen en Gezond en daarmee tevens de maatschappelijke betrokkenheid van de leerlingen en studenten vergroten.

Een tweede, belangrijk overall-resultaat is het bewustzijn dat de drie partners in gezamenlijkheid iets te bieden hebben voor groene educatie en beleving van jongeren in Stedenwijk. Om die reden is er tijdens het symposium 'Doorakkeren' (zie verderop) ook een samenwerkings-overeenkomst gesloten tussen de Stad en Natuur, CAH Vilentum en Echnaton. Hierdoor spreken de partners zich uit dat het project een permanent karakter krijgt. Bovendien hadden de partners vanaf het begin de intentie hun coalitie zo spoedig mogelijk uit te breiden met andere partners en om die reden is de samenwerkingsovereenkomst ook ondertekend door Brede School Stedenwijk.

De 3 partners hebben in het NME-arrangement vooral ook veel geleerd. Geleerd wat het betekent om het heel andere partners, met ieder hun eigen, soms sterk verschillend belang, cultuur, verwachting en werkwijze, gezamenlijk iets moois te bereiken voor jongeren in de wijk.

Per pijler zullen de belangrijkste resultaten hieronder kort worden benoemd.

Resultaten en leerervaringen Stadsakker en schooltuin (Stad en Natuur)

Voor de Stad en Natuur waren de belangrijkste resultaten:

- Het daadwerkelijk realiseren van een Stadsakker van 800 m².
- Het wekelijks meedraaien van leerlingen van het Echnaton op de akker.
- Stagiaires van het Groenhorst college werken mee op / voor de stadsakker en denken mee over onder andere het teelt- en beplantingsplan.
- Leerlingen van de opleiding Natuur en leefomgeving van het Groenhorst college werken regelmatig mee.
- De Buurtclub Stedenwijk werkte mee aan activiteiten zoals het planten van een haag en het maken van een gezonde lunch tijdens het oogstfeest voor de oudere van verzorgingshuis de Kiekendief.
- Er ontstonden verrassende interacties tussen jong en oud: de jongeren haalden de ouderen op uit het verzorgingshuis voor het oogstfeest.

- Het oogstfeest zelf was een groot succes, met naast de gezonde lunch ook kraampjes met workshops met doe-activiteiten op het gebied van gezond voedsel.

- Er is een combinatieafspraken met de kinderboerderij voor teelt van voedsel op de akker voor de dieren, die de mensen op de kinderboerderij weer aan de dieren kunnen voeren.

Welke geplande resultaten zijn niet bereikt?

Het aantal leerlingen dat we ontvangen hebben op de akker is veel lager dan gepland. Dit had als oorzaak dat het het maken van de verbinding tussen participatie van leerlingen op de akker en het curriculum van het Echnaton het afgelopen jaar moeilijker te realiseren was dan gedacht. Momenteel wordt een nieuwe module gekozen waar ruimte zal zijn voor het meedoen met de akker.

Er was verwacht dat redelijk snel een vrijwilligerspoule vanuit de buurt zou kunnen worden opgezet. Inmiddels is ervaren dat de buurt eerst 'de kat even uit de boom wil kijken' alvorens zich ergens aan te binden. Ze willen eerst resultaat zien en ervaren dat het project blijvend is. Met leuke activiteiten op de akker zullen we ze proberen te binden aan de akker.

Wat zijn belangrijke leerervaringen die jullie hebben opgedaan, specifiek t.a.v. het werken met het NME-arrangementenmodel ?

Het werken met de andere organisaties met ieder hun eigen werkwijze was een absolute leerervaring. Normaal draai je een project zelf of met een collega uit dezelfde organisatie en zijn bepaalde dingen vanzelfsprekend. Dit kan in een andere organisatie echter niet het geval zijn. Hierdoor moet je soms oorspronkelijke plannen die je had voor dit arrangement laten varen en keuzes maken die niet alleen in het belang zijn van de eigen organisatie, maar voor alle organisaties van de bestuurlijke partners.

Daar ligt ook gelijk de uitdaging om er nu precies achter te komen wat de ideeën en wensen van de ander zijn. Dit lijkt heel makkelijk, maar bleek in de praktijk best een hele klus. Deze ervaringen zijn een aanwinst voor activiteiten die nu en in de toekomst (zullen gaan) plaatsvinden.

Is er door het NME-arrangement iets veranderd in de wijze waarop jij als professional je werk doet op het gebied van NME? Wat dan?

Het vanaf het begin gelijk optrekken met andere organisaties, hun wensen te vernemen, goed door te vragen en te luisteren en op basis daarvan nieuwe producten en/of diensten te ontwikkelen is toch iets heel anders dan eerst iets helemaal ontwikkelen en organiseren en dan aanbieden aan eventuele gebruikers. Het vergt andere vaardigheden, doet beroep op andere kennis, vergt emphatische houding. Het is voor ons winst dat we dat in dit arrangement hebben ervaren.

Wat vind je de maatschappelijke winst die we via dit NME-arrangement geboekt hebben bij eindgebruikers/doelgroepen?

- Jongeren hebben meer kennis over gezond eten.
- Jongeren hebben meer kennis over de oorsprong van hun voedsel (een worteltje wordt niet in de fabriek gemaakt).
- Jongeren hebben geleerd anderen te begeleiden en ze iets te leren.
- Jongeren en ouderen hebben op een leuke manier interactie met elkaar gehad, er is veel gelachen en plezier gemaakt. Veel leerlingen vonden dit een hele leuke ervaring.

Workshops voor de leerlingen op de Oogstdag

- Het Den Uyl park dat tot nu toe op de kinderboerderij na alleen een doorfietspark was, heeft meer invulling gekregen.
- Jongeren hebben geholpen met organiseren van activiteiten, hebben mensen mogen interviewen, zijn echt actief en betekenisvol in de buitenwereld actief geweest.

Welke vervolgstappen of vervolgcacties gaan jullie mogelijk doen, die voortkomen uit/ voortbouwen op het NME-arrangement?

We gaan het project voortzetten, er is een intentieovereenkomst tot samenwerking getekend ! Daarnaast gaan we actief bezig met het leerarrangement om zo steeds meer leerlingen in aanraking laten komen met de akker en andere plekken waar S&N aan het werk is.

We gaan “stadsakker lessen” maken en inpassen in de nieuwe methode Mens en natuur van het Echnaton.

We gaan de buurt meer betrekken door met hen na te denken over goede en aantrekkelijke activiteiten en ook de bezoekers van de kinderboerderij zullen worden benaderd.

We willen als SSN graag wekelijks met een marktkraam met onze producten bij de akker staan, te bemannen met leerlingen.

Waar liggen volgens jou de komende jaren de grote kansen voor effectieve NME die een krachtige positie heeft in de samenleving?

In organisaties die aan willen sluiten, maar daadwerkelijk ook iets in te brengen hebben en niet alleen willen meeliften of ‘iets komen halen’.

Als voorbeeld voor andere NME organisatie met een initiatief als dit project.

Als ervaringsgebied voor de Jeugdfloriade.

Resultaten en leerervaringen Gezonde voedingsbodem (Echnaton)

Heel concreet zijn de volgende resultaten geboekt:

- Er zijn lessen gezonde voeding ontwikkeld, die worden aangeboden aan alle onderbouwklassen.
- Er is een start gemaakt in het maken van modules voor bovenbouw ten aanzien van sport en voeding.
- Verzorgen van modules aan de derde en vierde klassen sport en voeding.
- Dagelijks zijn er naschoolse activiteiten op het gebied van sport, voeding en leefstijl.
- Smaak- en voedingsworkshops op Echnaton en de bredeschool Stedenwijk.
- Realiseren van (deel) inrichting gezonde kantine.
- Organiseren van Oogstfeest waar leerlingen ouderen van zorginstelling De Kiekendief bij hebben betrokken.

Oogstfeest met leerlingen Echnaton en cliënten van De Kiekendief.

- Deelname aan de Eurofittest van leerlingen van de eerste, tweede en derde klassen.
- Verzorgen leefstijltraining aan leerlingen, ouders van obese kinderen.
- Wekelijks participeren en leerlingen bij activiteiten op de stadsakker.
- Buurtclub Stedenwijk is een onderdeel geworden van het onderwijsprogramma van Echnaton

Van de geplande resultaten is niet gerealiseerd dat alle onderbouwleerlingen op de Stadsakker een deel van de lessen mens en natuur zouden volgen. Dat bleek te ambitieus. De lesmethode liet dat niet toe. Inmiddels is er voor een andere lesmethode gekozen.

De belangrijkste leerervaringen:

- Goede focus op de doelen is belangrijk, maar dit moet niet te rigide zijn, als er zich kansen voor doen die bijstelling rechtvaardigen moet dit mogelijk zijn !
- Voor een onderwijsinstelling als het Echnaton is het enorm belangrijk actief- en betekenisvol onderwijs te verzorgen, maatschappelijk betrokken te zijn of te werken vanuit het idee van co-makers. Dat betekent dat de instelling tijd moet vrijmaken om dit te ontwikkelen en in te bedden in het onderwijsprogramma en in de totale organisatie. Visie en lef vanuit de schoolleiding zijn daarbij essentieel.
- Het vergt veel tijd het project onderdeel te laten worden van het beleid, maar dit is wel noodzakelijkheid om de continuïteit te garanderen !

Wat is er veranderd door het arrangement ?

Een onderwijsinstelling is veelal naar binnen gericht. Samenwerken is elkaar versterken. Dat is echter, zeker voor een onderwijsinstelling waar cijfers centraal staan, niet vanzelfsprekend. Ook is de werkwijze van andere partners veelal verschillend dan die bij je eigen werkgever. *‘Het bekijken “van de andere” kant heeft mij veel inzicht gegeven en mij verrijkt’* aldus de projectleider van deze pijler, Rene Maertens van Echnaton.

Wat is de maatschappelijke winst die geboekt is via dit NME-arrangement bij eindgebruikers/doelgroepen ?

- Veel jongeren hebben veel meer kennis gekregen van groen, gezonde voeding en gezondheid.
- Buurt en buurtbewoners participeren in het hele concept.
- Echnatonleerlingen zijn via actief- en betekenisvol onderwijs meer gemotiveerd om te leren.
- Middelbare school leerlingen organiseren activiteiten voor de buurt en raken betrokken bij de buurt.
- Tieners leren kinderen van groep 7 en 8 wat gezond en lekker koken inhoud.
- Via kooklessen wordt ook aandacht besteed aan reken- en taalonderwijs.
- Leerlingen worden gewaardeerd door de activiteiten die zij organiseren

Welke vervolgstappen of vervolgacties zijn voorzien die voortkomen uit/ voortbouwen op het NME-arrangement?

Er is een convenant gesloten tussen Stad en Natuur, CAH, Bredeschool Stedenwijk en Echnaton. Hierin spreken partijen zich uit ook na afloop van het arrangement verder te willen. Verder komt er een leerbedrijf Groen en gezond; leerlingen van Echnaton zullen onder leiding van de Stad en Natuur activiteiten organiseren op de Stadsakker, de Dierenweide en de Kemphaan. Ook zal in 2013 of 2014 de Stadsakker worden uitgebreid van 800 naar 2000 m² zodat ook de, met de Stadsakker samenhangende lessen kunnen worden uitgebreid.

Het is een nadrukkelijke wens ook de bewoners van de wijk rondom het park te laten participeren, dit zou kunnen via de inzet van de Buurtclub Stedenwijk.

De personen van Stad en Natuur en Echnaton die actief waren in dit arrangement hebben nu zitting in de

werkgroep van de Jeugdfloriade in verband met de organisatie van de Wereldtuinbouwtentoonstelling Floriade welke in 2022 in Almere zal worden gehouden en waar groen en gezonde voeding zeker belangrijke thema's zullen zijn.

Waar liggen de komende jaren de grote kansen voor effectieve NME die een krachtige positie heeft in de samenleving?

Het is belangrijk het groene MBO te laten participeren, in Almere is dat het Groenhorst college. Hier ligt nog een grote uitdaging, Groenhorst college zal verleid moeten worden om te participeren in het leerbedrijf.

De Stadsakker kan als NME voorbeeldtraject dienen voor de Jeugdfloriade. Deze biedt vele kansen en mogelijkheden.

De verschillende buurtcommissies, het VMCA en andere instelling moeten meer betrokken raken bij de activiteiten van de Buurtclub en leerafdeling

Leerlingen actief op de Stadsakker.

Resultaten en leerervaringen Kennis delen en leren (CAH Vilentum)

De pijler Kennis delen en leren had als doel 'Partijen met elkaar te verbinden, ze goed laten samenwerken en communicatie en kennisdelen op verschillende niveaus te bevorderen. Daarnaast zal in deze pijler het leerproces inzichtelijk worden gemaakt.'

Daartoe uitgevoerde activiteiten waren:

- Maandelijks reflectiesessies met projectleiders andere 2 pijlers
- Maandelijks projectleidersoverleg
- Inrichten Dropbox omgeving voor uitwisselen informatie
- Maken Communicatieplan, bevorderen communicatie naar pers
- Een expliciete Midterm-evaluatie in September 2012.
- Organisatie symposium 'Doorakkeren'
- Opstellen enquête voor – en houden van diepte-interviews bij einde van het project
- Verslaglegging naar Gemeente Almere en Agentschap.nl

De belangrijkste resultaten zijn (gepland en ongepland) :

- Partners hebben hun eigen bijdrage en die van de anderen onderkend in relatie tot de doelstelling, nl. bijdragen aan educatie van jongeren t.a.v. gezonde voeding. Partners willen ook allen – en met anderen – verder na afloop van het NME-arrangement.
- De projectleiders zijn zich bewust geworden van hun bijdrage en hun leerervaringen; *'Er is mij een spiegel voorgehouden en dat vond ik heel waardevol'*
- Relevante 'groene' kennis is beschikbaar gesteld aan het arrangement. Deelname van CAH Dronten (bodemonderzoek), Van Hall Larenstein (ontwerpen met bewoners)

en Groenhorst college (beheer van groene ruimte).

- Het communicatieplan heeft bijgedragen aan bewustwording over de wijze waarop over het project intern en naar buiten zou moeten worden gecommuniceerd.

Studenten van Van Hall Larenstein discussiëren met wijkbewoners over mogelijke ontwerpen voor de Stadsakker.

Een wens van de projectleider, tevens lector Natuurlijk Gezond Samen-Leven was om in dit arrangement ook waar mogelijk de leerervaringen van de doelgroep inzichtelijk te maken; wat hebben leerlingen van het Echnaton na participatie in de Stadsakker (meer ? beter ?) geleerd over gezonde voeding. Dit is niet gemeten, omdat de participatie in de Stadsakker in het groeiseizoen nog erg ad-hoc was en er nog geen sprake was van structurele, ook in het onderwijscurriculum ingebouwde overdracht van kennis en ervaringen over gezonde voeding en teelt op de Stadsakker door de Stad en Natuur was. Dit materiaal moet nog worden ontwikkeld en zal pas vanaf 2013-2014 worden toegepast.

Belangrijkste leerervaringen

De pijler Kennis delen en leren heeft vooral doel gehad de leerervaringen van de andere partners inzichtelijk te maken. Daarbij gebruik gemaakt van de notitie

‘Meer bereiken met NME - een praktische handreiking om te leren arrangeren.’

De leerervaringen van de betrokkenen zijn onder andere inzichtelijk gemaakt op basis van de, in deze notitie genoemde competenties. Dit zijn competenties welke relevant zijn om de noodzakelijke professionaliteitslag van de NME sector en met hen samen werkende partijen te realiseren, nl.

1. Klantgerichtheid
2. Kostenbewust handelen
3. Luistervaardigheid
4. Resultaat en doelgericht handelen
5. Proces gerichtheid
6. Durft zichtbaar te zijn
7. Vaardig in netwerken en lobbyen
8. Enthousiast en gepassioneerd zijn
9. Omgevingsbewustzijn
10. Kwaliteitsbewustzijn

Het projectteam van CAH Vilentum heeft daar enkele competenties aan toegevoegd welke van belang zijn om als projectleider in een dergelijke project met nieuwe partners te kunnen functioneren, nl.

11. Communicatievaardigheden
12. Leiding geven
13. Organiseren, hoofd- en bijzaken onderscheiden
14. Onderhandelen
15. Zelfreflectie
16. Kunnen omgaan met tegenslag en stress
17. Samenwerken
18. Innoveren

In interviews is aan alle betrokkenen gevraagd welke van deze 18 competenties zij belangrijk vinden om goed te kunnen functioneren in een arrangement als dit. Het resultaat hiervan is in een web-diagrammen weergegeven. Hieruit blijkt dat vooral de competenties Samenwerken, Communicatieve vaardigheden, Resultaatgericht denken en Zelfreflectie

belangrijk worden gevonden. De partners verschillen hier ook niet erg in.

Minder belangrijk worden gevonden Kostenbewust handelen en Kunnen omgaan met tegenslag en stress. Ook Leiding kunnen geven scoort lager dan veel van de andere competenties, dit wordt vooral voor het succes van de samenwerking niet als essentieel gezien, maar wel relevant voor de realisatie van de doelstelling van de eigen pijlers.

Aansluitend is aan alle betrokkenen gevraagd hun "groei" weer te geven, dus aan te geven in hoeverre zij aan het begin en aan het einde van het NME-arrangement competent waren ten aanzien van al deze 18 competenties. Die resultaten staan hieronder vermeld, ook weer in web-diagrammen.

Competentiegroei Echnaton docent

De projectleider van het Echnaton college vindt zichzelf vooral gegroeid in Procesgerichtheid en Klantgerichtheid. Hij geeft in het interview aan geleerd te hebben dat het toch iets heel anders is een project als dit met partners van buiten de school te doen dan in de school zelf; de cultuur is anders, je moet heel bewust en actief communiceren. Daarom is het

belangrijk goed te luisteren en gericht te zijn op de ander en energie te steken in het proces, in goed overleg, maken van goede afspraken, goede communicatie, etc.

Competentiegroei NME medewerker

De projectleider van de Stad en Natuur vindt zichzelf vooral gegroeid op de competenties Omgevingsbewustzijn, Vaardig in netwerken en lobbyen, Samenwerken en Communiceren. Minder groei ziet ze bij o.a. Organiseren, Kunnen omgaan met tegenslag en stress en Zelfreflectie. In het interview geeft ze aan dat de slag van 'aanbodgericht' naar 'vraaggericht' uitvoeren van de NME activiteiten meer overleg, meer kennis van de partners, andere manier van communiceren met zich meebrengt

Van CAH Vilentum zijn zowel de programmaleider als de projectleider aan het einde geïnterviewd. De gemiddelde van beide zijn ook weer in web-diagrammen weergegeven

Competentiegroei betrokkenen van CAH Vilentum

De groei zit bij projectmedewerkers van CAH Vilentum vooral in de Samenwerking en het Omgevingsbewust zijn. "Negatieve" groei op de competentie Enthousiasme is te verklaren uit het niet behaalde resultaat van de leerervaringen van de leerlingen van Echnaton (zie hiervoor). Daardoor kon geen inhoudelijke

winst van de projectactiviteiten op de kennis over gezond voedsel worden gemeten. Dit was voor de projectleider, tevens lector die de leeropdracht heeft kennis te ontwikkelen over de relatie tussen groen en gezondheid, enigszins teleurstellend. Maar het seizoen 2013 – 2014 biedt wat dat betreft weer nieuwe kansen.

Wat is er veranderd in de wijze waarop jij als professional je werk doet ?

In de interviews werden, om deze vraag te kunnen beantwoorden, een aantal aanvullende vragen gesteld over de leerervaringen. Resultaten hiervan waren:

- Inspanningen in het begin van het project om elkaar en elkaars' organisatie te leren kennen hadden nog intensiever gekund, uitspreken wederzijdse verwachtingen had explicieter gemogen. De midterm-evaluatie was voor dit proces goed initiatief, compenseerde beperkte inzet op dit punt in eerste halfjaar.
- Projectplan volgende keer duidelijker uitwerken in concreet stappenplan
- Elkaar leren kennen vergt tijd.....!
- Het groeiseizoen wacht niet, spanning ontstond in relatie tot voortgang project. Hier zijn we ons volgende keer meer bewust van
- Deelnemers waren enthousiast over reflectiesessies.
- Er is gevraagd welke cursussen de betrokkenen zouden volgen om nog beter te kunnen functioneren in zo'n samenwerkingsverband ?
 - Lobbyen, onderhandelen
 - Hoe van uiteenlopende belangen er 1 maken ?
 - Omgaan met mensen, 'van kikkers parels maken'
 - Van samenwerking door verschillende partijen naar echte functionele netwerkorganisatie.

Goede communicatie was een belangrijke doelstelling van de pijler Kennis delen en leren. Daarom is het vanaf het begin de intentie geweest het project met een symposium af te ronden. Gaandeweg ontstond de overtuiging dat dit symposium niet een afsluiting, maar meer een soort van doorstart zou moeten symboliseren. Daarom is gekozen voor de titel 'Doorakkeren'. Op 21 maart 2013 vond dit plaats in het Echnaton.

Aula van het Echnaton tijdens het symposium 'Doorakkeren'

Het projectteam legde op die middag verantwoording af voor haar activiteiten en presenteerde de resultaten in 3 deelsessies, namelijk

- Een deelsessie over de samenwerking nu en straks, door Jan Wachtmeester, directeur Stad en Natuur.
- Een deelsessie over de realisatie van de Stadsakker, het teeltplan en de verbinding met het curriculum van Echnaton door Cyrina van Beveren, Stad en Natuur en Rene Maertens, Echnaton.
- Een deelsessie over de leeropbrengsten van het NME-arrangement, door Dinand Ekkel, CAH Vilentum.

Tarsy Lössbroek van Agentschap.nl, Geesje Steeneken van Codename Future en Hak van Nispen van SME Advies hebben respectievelijk in de deelsessies op de resultaten gereflecteerd.

Voorafgaand aan de deelsessies was er

een plenaire aftrap over het project en gaven Len Duffhues van SME Advies en Esther Veen van Wageningen UR hun visie op het belang van voedsel gerelateerde initiatieven in de wijk. Wethouder Rene Peeters van de gemeente Almere sloot de geslaagde middag af met zijn visie op het belang van een project als dit voor de ontwikkeling van gezonde leef- en eetpatronen voor jongeren en ouderen op scholen, in buurtcentra en thuis.

Het vervolg

De partners Stad en Natuur, Echnaton en CAH Vilentum ondertekenden samen met Bredeschool Stedenwijk een *Intentieovereenkomst Samenwerking* waarmee zij te kennen gaven ook na 21 maart verder te willen. De Stad en Natuur heeft de opdracht die samenwerking in de volgende maanden verder in te vullen en met de partijen afspraken te maken.

Ondertekening Intentieovereenkomst Samenwerking

Eveneens werd op 21 maart een Leerovereenkomst getekend. Daarmee is de Stadsakker officieel een leerbedrijf van Echnaton geworden, waardoor leerlingen van het Echnaton op structurele wijze kunnen participeren in de activiteiten op de Stadsakker en deze ook verbonden worden aan het onderwijs over voeding en gezondheid.